

DE OMGEVINGSWET EEN UITDAGING VOOR ELKE GEMEENTE

*EEN ONDERZOEK NAAR STAND VAN ZAKEN IMPLEMENTATIE
OMGEVINGSWET IN DE GEMEENTEN BEST, VELDHOVEN EN WAALRE*

april 2020
Rekenkamercommissies
gemeente Best
gemeente Veldhoven
gemeente Waalre

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
2. Opzet en werkwijze	4
3. Onderzoeksvragen en normenkader	5
4. Conclusies: generiek en specifiek	6
5. Beantwoording onderzoeksvragen	10
6. Aanbevelingen: generiek en specifiek	11
7. Reactie college van burgemeester en wethouders en nawoord rekenkamercommissie	14

1. INLEIDING

Wat onderzoeken we?

De stand van zaken van de implementatie van de Omgevingswet in de gemeenten Best, Veldhoven en Waalre met daarbij tevens een doorkijk naar de voortgang van de eigen ambities met betrekking tot de Omgevingswet in die gemeenten.

Waarom dit onderwerp?

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2021 in werking. Er is een Programmaplan opgesteld waarin enerzijds wordt aangegeven hoe op hoofdlijnen aan de minimale wettelijke eisen op genoemde datum wordt voldaan en anderzijds hoe invulling wordt gegeven aan de eigen ambities die door de door de drie afzonderlijke gemeente geformuleerd zijn.

Wat zijn de doelstellingen?

Met het onderzoek wordt beoogd inzicht te bieden in de stand van zaken van de implementatie van de Omgevingswet en de voortgang van de eigen ambities. Daarnaast is het doel aanbevelingen aan de raden, en via de raden aan de colleges en de ambtelijke organisaties, uit te brengen opdat waar nodig (tijdig) besluiten genomen kunnen worden en (aanvullende) acties uitgezet kunnen worden om het Programmaplan in de afzonderlijke gemeenten te realiseren.

Hoe en wanneer is dit onderzoek uitgevoerd?

Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode januari tot en met maart 2020 en is als volgt uitgevoerd:

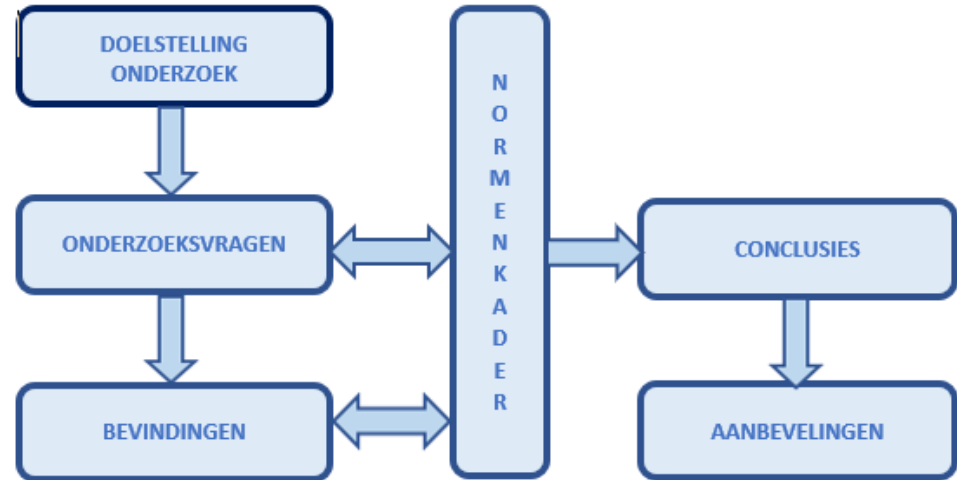
- **Inventarisatie en documentenanalyse**
Verzamelen en analyseren relevante documenten
- **Interviews.**
Ter verdieping van de documentanalyse. De geïnterviewde personen staan vermeld in het bijlagenboek
- **Rapportage en formele behandelingsprocedure**
Doorlopen gebruikelijke procedure van hoor en wederhoor. Definitieve rapportage opgesteld en aangeboden aan de raad.
- **Externe expertise**
De Rekenkamercommissies hebben bij de uitvoering van dit onderzoek externe expertise ingehuurd in de persoon van Nico op de Laak.

Peildatum?

De documentanalyse en de interviews zijn uitgevoerd in de periode tot en met 20 februari 2020. Dat betekent dat ontwikkelingen na die datum niet zijn meegenomen in de bevindingen en bij het formuleren van de conclusies en de aanbevelingen.

2. OPZET EN WERKWIJZE

Schematisch ziet de aanpak er als volgt uit:

LEESWIJZER

In het hoofdrapport gaan wij kort in op de doelstelling van het onderzoek en de daarvan afgeleide onderzoeksvragen. Aansluitend hebben wij conclusies getrokken uit de bevindingen. De bevindingen vindt u in hoofdstuk 7 van het Bijlagenboek. In dat bijlage boek vindt u ook nadere informatie over de bij het onderzoek betrokken personen alsmede een indicatie van de geraadpleegde documenten.

Uitgaande van de bevindingen trekken wij in het Hoofdrapport allereerst conclusies om vervolgens onze aanbevelingen te formuleren. Bij de conclusies maken wij onderscheid in generieke conclusies door voor de drie onderzochte gemeenten gelden en specifieke conclusies per gemeente. Zo'n zelfde onderscheid hebben wij aangebracht bij de aanbevelingen.

De kern van het hoofdrapport richt zich op de voor de gemeenteraad relevante bestuurlijke aspecten met waar nodig een doorkijk naar achterliggende informatie die van wezenlijk belang is voor genoemde aspecten.

3. ONDERZOEKSVRAGEN EN NORMENKADER

ONDERZOEKSVRAGEN:

In het kader van het onderzoek staan twee onderzoeksvragen centraal:

1. Liggen de afzonderlijke gemeenten Best, Veldhoven en Waalre op schema ten aanzien van de minimale wettelijke eisen waar op 1 januari 2021 aan moet worden voldaan?
2. Liggen de afzonderlijke gemeenten Best Veldhoven en Waalre op schema ten aanzien van de eigen ambities zoals die geformuleerd zijn tot en met 31 december 2024?".

NORMENKADER:

In het onderzoek is uitgegaan van de volgende normen:

1. De gemeente voldoet op 1-1-2021 aan de minimale wettelijke eisen
2. De gemeente is op koers voor de eigen ambities zoals geformuleerd in het Programmaplan met als einddatum 31-12-2024

Ten aanzien van norm 1 is in het Bijlagenboek in hoofdstuk 2 de set van minimale eisen opgenomen. In hoofdstuk 3 van het Bijlagenboek zijn de eigen ambities omschreven.

BEVINDINGEN:

De beschrijving van de bevindingen vindt u in hoofdstuk 7 van het Bijlagenboek

4. CONCLUSIES

GENERIEKE CONCLUSIES

Organisatie en strategie

- De start van het implementatietraject is een goed onderbouwde set van documenten en een groot aantal informatieve bijeenkomsten.
- Op dit moment wordt gewerkt aan de hand van het Programmaplan september 2019. Hierin is een brede, integrale aanpak opgenomen met een focus op strategie. Voor de meer operationele uitwerking zullen de komende tijd projectplannen worden vastgesteld.
- Er is een duidelijke werkstructuur opgezet waarbinnen de taken en bevoegdheden voor de verschillende onderdelen/functie zijn benoemd. Tevens zijn algemene (ondersteunende) taken benoemd. De bemensing van de werkstructuur is concreet ingevuld.
- Elke projectgroep werkt aan de hand van een concrete opdracht. Per werkgroep is intern voldoende zicht op voortgang, knelpunten en noodzakelijke stappen om de taakstelling van de projectgroep te halen.
- De tijdsbesteding per projectgroep is niet volledig uitgewerkt.
- Er is geen integrale (schriftelijke) rapportage van het projectkernteam aan de ambtelijk opdrachtgever en er is geen integrale rapportage van de ambtelijk opdrachtgever aan de stuurgroep.
- Er is geen integrale (schriftelijke) voortgangsrapportage voor de colleges en raden waarin de relevante (bestuurlijke) aspecten aan de orde komen. Daarmee is het lastig bestuurlijk te sturen en te controleren.

Financiën

- In het Programmaplan zijn de daaraan verbonden financiële consequenties aangegeven en per gemeente zijn de financiële consequenties voor zover opgenomen in het Programmaplan geborgd.
- Er kunnen vraagtekens geplaatst worden bij de volledigheid van de ramingen van de tijdsbesteding per projectgroep. Dat betekent dat er ook vraagtekens bij de volledigheid van de ramingen in het Programmaplan geplaatst kunnen worden.
- Eén van de doelen van de samenwerking van de drie gemeenten is een kostenbesparing. De omvang van deze mogelijk kostenbesparing is nergens onderbouwd en er wordt nergens ingegaan op de werkelijke financiële voordelen van de samenwerking.
- In geen van de gemeenten is al inzicht in de financiële consequenties van het werken met de minimale wettelijke eisen en in de veranderingen die optreden in de samenwerking met onder meer de ODZOB. Dat betekent dat er nog geen werk is gemaakt van het opstellen van een aangepaste legesverordening en de doorvertaling naar de financiële consequenties in de concept begroting 2021 en de meerjarenraming.

VERVOLG GENERIEKE CONCLUSIES

Waar staat de raad:

- De raden zijn goed meegenomen als het om algemene informatie over de Omgevingswet gaat en in het bijzonder over de aanpak van de omgevingsvisie
- De raden zijn onvoldoende geïnformeerd over de minimale wettelijke eisen en de eventuele consequenties daarvan voor het implementatietraject. De raden zijn (nog) niet in beeld als het gaat over (eventueel) noodzakelijke besluiten om aan de minimale wettelijke eisen te voldoen en de raden hebben nog geen zicht op de structurele financiële consequenties van het werken *met* de Omgevingswet.
- De raden kunnen hun controlerende rol niet goed invullen vanwege het ontbreken van heldere kaders vooraf en duidelijke voortgangsinformatie gedurende het implementatietraject. De raden zijn niet tot onvoldoende bekend met het Programmaplan.
- De raden hebben de afgelopen tijd zelf geen actieve rol gezocht als het gaat om het verwerven van de minimaal noodzakelijke kennis om de in verband met de Omgevingswet noodzakelijke kaderstelling en aansluitend controle uit te kunnen voeren. Het bezoeken van enkele bijeenkomsten (over onderdelen van de Omgevingswet) heeft niet geleid tot een goed totaalbeeld bij de raadsleden.

Bestuurlijke keten:

- De ketenpartners (ODZOB, Veiligheidsregio, GGD maar ook provincie en waterschap) zijn nog onvoldoende betrokken bij het invulling geven aan en de uitwerking van de minimale wettelijke eisen en dat kan gevolgen hebben voor het voldoen aan de minimale wettelijke eisen.
- Voor de eigen ambities en met name de omgevingsvisie zijn de ketenpartners wel in het proces opgenomen. Het omgevingsplan komt in een later stadium aan de orde.

Strategische doelen:

- De oorspronkelijke strategische doelen (*Ruimte maken, ruimte geven, speelruimte, ruimte delen, en ruimte voor verandering*) worden nog wel gehanteerd maar niet duidelijk is op welke wijze deze vertaald worden in de acties benodigd voor het voldoen aan de minimale wettelijke eisen. Het "gat" tussen deze strategische doelen en het voldoen aan de wettelijke eisen is niet gedicht.
- De oorspronkelijke doelen worden concreter betrokken bij de ontwikkeling van de omgevingsvisie en later het omgevingsplan.

VERVOLG GENERIEKE CONCLUSIES

Processen en procedures

- Het (door-)ontwikkelen van de processen en procedures gebeurt in de drie gemeenten (sterk) verschillend. Bij de specifieke conclusies wordt hier op teruggekomen. Het niet tijdig op orde hebben van de juiste procedures betekent dat niet voldaan wordt aan de minimale wettelijke eisen.
- Het (te) laat betrekken van onder meer de ODZOB bij het (door-)ontwikkelen van de processen en procedures kan er toe leiden dat er onaanvaardbare vertraging optreedt.

Digitalisering

- De stand van zaken van de digitalisering is in de drie gemeenten (sterk) verschillend. Bij de specifieke conclusies wordt hierop teruggekomen. Een consequentie kan zijn dat niet tijdig aan de minimale wettelijke eisen wordt voldaan.
- Met betrekking tot de eigen ambities kan het achterblijven van de digitalisering tot gevolg hebben dat de omgevingsvisie niet op de in het Programmaplan omschreven gewenste manier digitaal ontsloten en raadpleegbaar is eind 2020.

Risico's

- Er zijn meer risico's onderkend ten opzichte van de opsomming in het Programmaplan. Genoemd kunnen worden de extra risico's zoals het verschil in snelheden tussen de drie gemeenten en de mogelijkheid om tijdig het juiste personeel (capaciteit, kwaliteit).
- Er wordt niet expliciet over alle onderscheiden risico's gerapporteerd en dat kan betekenen dat er (onvoorziene) situaties optreden waar (te) laat op wordt geanticipeerd. Dat heeft dan eventueel gevolgen voor het voldoen aan de minimale wettelijke eisen maar ook voor het realiseren van de eigen ambities in de drie gemeenten.

SPECIFIEKE CONCLUSIES PER GEMEENTE

Processen en procedures

- In de gemeente Best en Veldhoven is nog onvoldoende voortgang geboekt bij het (door-)ontwikkelen van de processen en procedures. Dat kan tot gevolg hebben dat niet aan (alle) minimale wettelijke eisen wordt voldaan.
- De gemeente Waalre ligt wel op koers om voor wat betreft de processen en procedures aan de minimale wettelijke eisen te voldoen.
- Voor het onderdeel processen en procedures heeft de samenwerking van de drie gemeenten (nog) niet geleid tot een gezamenlijke aanpak waarbij overigens specifieke aandachtspunten per gemeente mogelijk dienen te zijn.

Digitalisering

- De gemeente Waalre heeft de minimaal noodzakelijke digitalisering op orde en heeft ook al in een proefopstelling meegedaan met de landelijke testomgeving om te beoordelen in hoeverre straks aan de minimale wettelijke eisen wordt voldaan.
- De gemeenten Best en Veldhoven dienen nog de nodige stappen te zetten voor de aanschaf en het inrichten van de digitale omgeving. Het niet tijdig gereed hebben van deze omgeving betekent automatisch dat niet aan alle minimale wettelijke eisen wordt voldaan.
- Voor het onderdeel digitalisering heeft de samenwerking van de drie gemeenten (nog) niet geleid tot een gezamenlijke aanpak. Hier zou juist de beoogde meerwaarde van de samenwerking gevonden kunnen worden in bijvoorbeeld één programma voor Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving.

BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

1. *Liggen de afzonderlijke gemeenten Best, Veldhoven en Waalre op schema ten aanzien van de minimale wettelijke eisen waar op 1 januari 2021 aan moet worden voldaan?*
  - Voor een aantal onderdelen (digitalisering, processen en procedures) geldt dat er ten opzichte van de stand van zaken die tijdens het onderzoek is aangetroffen er zonder meer aanvullende inspanningen geleverd moet worden om op 1 januari 2021 aan de minimale wettelijke eisen te voldoen. Bij de generieke en specifieke eisen is dat voldoende toegelicht. Daarvan uitgaande kan worden aangegeven dat met name de gemeenten Best en Veldhoven nog niet op het juiste schema liggen.
  - Om er zeker van te zijn dat er voldoende inzicht ontstaat waardoor tijdig de juiste, aanvullende, besluiten kunnen worden genomen om (terug) op schema te komen is een goed systeem van integrale voortgangsrapportages noodzakelijk.
2. *Liggen de afzonderlijke gemeenten Best Veldhoven en Waalre op schema ten aanzien van de eigen ambities zoals die geformuleerd zijn tot en met 31 december 2024?"*
  - Gezien de termijn waarbinnen de eigen ambities gerealiseerd dienen te worden kan worden aangenomen dat de afzonderlijke gemeenten voldoende op schema liggen. Er is geen reden om aan te nemen dat er op 31 december 2020 geen *initieel* omgevingsplan is en er is geen reden om aan te nemen dat er op 31 december 2024 geen *definitief* omgevingsplan is.
  - Op één onderdeel, het *eind 2020* beschikken over een compacte, beeldende en *digitaal ontsloten omgevingsvisie* gereed voor besluitvorming, zijn twee twijfelpunten:
    - De voortgang van de digitalisering in met name de gemeenten Best en Veldhoven kan er toe leiden dat er voor een eenvoudige wijze van "*digitaal ontsloten*" dient te worden gekozen in afwijking van de uitgangspunten;
    - De planning voor de rest van 2020 voor de drie gemeenten kan worden gekenmerkt als "een kritiek pad". Dit is op zich geen probleem en die planning is in principe haalbaar maar dan mag er op geen enkel onderdeel vertraging optreden.

5. AANBEVELINGEN

AANBEVELINGEN	ADRESSERING	OVERWEGINGEN
<p>Wat kan er – op basis van de antwoorden op voorgaande vragen - worden geleerd voor de verdere aanpak van de invoering van de Omgevingswet.</p>		<p>Hierbij gaat het om de aanbevelingen, die voortkomen uit de beantwoording van voorafgaande onderzoeksvragen.</p>
<p><u>Aanbeveling 1:</u> Draag het college op om op korte termijn de raad te informeren over alle relevante aspecten, en de daarbij behorende door de raad te nemen besluiten, om tijdig aan de minimale wettelijke eisen te voldoen inclusief het realiseren van de eigen ambities.</p>	<p>Gemeenteraad</p>	<p>Dit is noodzakelijk om de kaderstellende rol van de raad goed in te kunnen vullen en tijdig afwegingen te maken welke besluiten “des raads” zijn en welke besluiten door het college dienen te worden genomen. Op basis van dat overzicht bepaalt de raad zelf wat voor de raad relevant is waarbij in ieder geval gedacht kan worden aan onder meer dienstverlening, participatie, de werkafspraken raad – college en de financiële consequenties.</p>
<p><u>Aanbeveling 2:</u> Draag het college op in 2020 elke 2 maanden een voortgangsrapportage te agenderen voor bespreking waarin alle relevante (bestuurlijke) aspecten (zie ook aanbeveling 1) inclusief de risico’s zijn ogenomen. Voor 2021 en later kan met een lagere frequentie volstaan worden.</p>	<p>Gemeenteraad</p>	<p>Daarmee wordt voorkomen dat de raad onvoldoende haar controlerende rol kan invullen. Kies een rapportagevorm die voor de verschillende geldingen (raad, college, stuurgroep, ambtelijke organisatie) helder en bruikbaar is.</p>

GENERIEKE AANBEVELINGEN	ADRESSERING	OVERWEGINGEN
<p><u>Aanbeveling 3:</u> Actualiseer op korte termijn het Programmaplan en breidt dit plan uit met het overzicht van <i>alle</i> minimale wettelijke vereisten én de eigen ambities en draag er zorg voor dat een en ander ook doorwerkt in de projectplannen.</p>	<p>Bestuurlijk opdrachtgever en Stuurgroep</p>	<p>Deze actualisatie dient binnen één maand afgerond te zijn en inzicht te geven waar voor het zomerreces eventuele bijsturing nog nodig is. Dit geldt in ieder geval voor die aspecten waar de raad (aanvullend) over dient te besluiten zoals aangegeven in aanbeveling 1.</p>
<p><u>Aanbeveling 4:</u> In aansluiting op aanbeveling 3: Gebruik het Programmaplan, en aansluitend de verschillende projectplannen als basis voor de komende voortgangsrapportages.</p>	<p>College</p>	<p>Deze aanpak waarborgt dat er inzicht blijft inde relatie oorspronkelijke aanpak, behaalde resultaten en nog te ondernemen acties. De voortgangsrapportages zijn hierdoor een actief instrument voor de korte termijn (minimale wettelijke eisen) en langere termijn (eigen gemeentelijke ambities tot en met 31-12-2024).</p>
<p><u>Aanbeveling 5:</u> Ga op korte termijn, al dan niet samen met andere gemeenten, het overleg met de ketenpartners en met name de ODZOB aan om te komen tot juiste processen en procedures waardoor op 1-1-2021 meldingen en vergunningaanvragen volgens de wettelijke vereisten kunnen worden afgehandeld.</p>	<p>College</p>	<p>Specifieke aandacht in dit proces is in elke gemeente de rol van eigenaar én de rol van opdrachtgever van de gemeente ten opzichte van de ketenpartners. En elke gemeente dient voor zichzelf uit te maken welke uitgangspunten relevant zijn. Er kan een spanningsveld ontstaan tussen de uitgangspunten van de ketenpartners (uniformering en standaardisering) en de individuele wensen per gemeente (maatwerk, lokale bestuurlijke afwegingsruimte).</p>

SPECIFIEKE AANBEVELINGEN VOOR DE GEMEENTEN BEST EN VELDHOVEN	ADRESSERING	OVERWEGINGEN
<p><u>Aanbeveling 6:</u> Zorg op korte termijn voor een realistische inschatting van het aantal meldingen en vergunningaanvragen en vertaal dit naar de concept legesverordening 2021. Leg zo nodig voorafgaand aan de begrotingscyclus de financiële consequenties van het werken met de omgevingswet aan de raad voor.</p>	<p>College</p>	<p>Om te beginnen worden meer situaties van rechtswege vergunningvrij. Dat leidt tot minder vergunningaanvragen. Daarnaast is het uitgangspunt van de Omgevingswet dat er meer aan vooroverleg en draagvlakonderzoek gedaan wordt. Dit leidt tot een verschuiving van kosten "naar de voorkant van het initiatief voorafgaand aan de vergunningaanvraag". Beide zaken hebben een effect op de grondslag voor de legesberekening en dus de legesverordening.</p>
<p><u>Aanbeveling 7:</u> Draag zorg voor het op korte termijn formuleren van de eigen uitgangspunten én invulling van de processen en procedures Zoek daarbij aansluiting bij landelijk modellen en standaarden.</p>	<p>College</p>	<p>Dit is noodzakelijk en dient te gebeuren voordat met de ketenpartners verder wordt overlegd over de afstemming van de processen en procedures (zie ook aanbeveling 4). Onderwerpen waar aan gedacht moet worden zijn bijvoorbeeld participatie en dienstverlening.</p>
<p><u>Aanbeveling 8:</u> Zorg op korte termijn voor een concrete planning en concrete besluiten zo dat de digitalisering geen knelpunt wordt om te voldoen aan de minimale wettelijke eisen.</p>	<p>College</p>	<p>Een keiharde randvoorwaarde om aan een groot aantal minimale wettelijk eisen te voldoen is een volwaardig werkende aansluiting op de Landelijk Voorziening Digitaal Stelsel Omgevingswet. Daarnaast is de eigen ambitie in de drie gemeenten om eind 2020 een omgevingsvisie in procedure te brengen die digitaal ontsloten is en waarbij "in lagen gewerkt" kan worden.</p>

REACTIE COLLEGE VAN B. & W. EN NAWOORD REKENKAMERCOMMISSIE

Door het college van burgemeester en wethouders van Best is een inhoudelijke reactie gegeven op de inhoud van ons rapport. In dit hoofdstuk worden de essenties van de reactie van het college weergegeven, alsmede het beknopt weergegeven nawoord van de rekenkamercommissie daarop. Voor de herkenbaarheid is het nawoord van de rekenkamercommissie cursief opgenomen. De volledige tekst van de brief van het college en het nawoord van de rekenkamercommissie zijn opgenomen in hoofdstuk 8 van het bijlagenboek.

ALGEMEEN:

Het college kan zich vinden in de algemene lijn van de bevindingen en de conclusies in de rapportage. Het college wijst er op, dat de minister op 1 april 2020 een brief heeft gestuurd over uitstel van de wet. Het college zegt toe de extra tijd goed te gebruiken om de dienstverlening tijdig klaar te hebben wanneer de wet in werking treedt.

Het uitstel is voor de RKC geen aanleiding om de onderzoeksrapportage te herzien. Immers in de rapportage wordt de stand van zaken per medio februari 2020 omschreven en zijn naar aanleiding daarvan de conclusies en aanbevelingen opgesteld.

De rekenkamercommissie constateert met genoegen, dat het college de bevindingen en conclusies in grote lijnen onderschrijft. Zij waardeert het bijzonder dat er, nog voordat de onderzoeksrapportage aan de gemeenteraad is aangeboden, al acties door de colleges in gang zijn gezet.

CONCLUSIES:

▪ Organisatie en strategie:

Deze conclusie is wat kort door de bocht. Dit onderwerp behoort tot de verantwoordelijkheid van college en managementteam.

Het afdoen door de colleges met het argument dat het in belangrijke mate over bedrijfsvoering gaat vindt de RKC niet terecht. In de ogen van de rekenkamercommissie is de Omgevingswet veel breder dan het ordenen van de interne bedrijfsvoering. Bovendien ging het bij deze conclusie met name over het feit, dat er géén integrale (schriftelijke) voortgangsrapportages zijn waarin de relevante bestuurlijke aspecten zijn opgenomen. Wij wijzen verder nog op de actieve informatieplicht van het college en het budgetrecht van de raad.

• Financiën:

Het behalen van financiële voordelen is nooit een primair doel geweest van de samenwerking. Wel zijn er diverse andere voordelen te verwachten. Zie daarvoor het bijlagenboek.

De rekenkamercommissie wijst er op dat de conclusie gaat over "één van de doelen etc.". Waar specifiek op bedoeld wordt is, dat er wel kostenvoordelen te behalen zijn maar dat die nergens benoemd, dan wel onderbouwd worden.

• Waar staat de raad:

Wij brengen in herinnering dat de raden voorafgaand aan het programma een startnotitie (Waalre) of keuzedocument (Best en Veldhoven) hebben vastgesteld waarin de belangrijkste kaders zijn neergelegd.

Deze documenten zijn bij de rekenkamercommissie bekend. Zij stelt echter vast dat er géén integrale voortgangsrapportages zijn, waardoor de controlerende taak door de raad lastig is in te vullen. Bovendien is in die documenten niets gezegd over de minimale wettelijk eisen. Verder is de raad niet bekend met het Programmaplan en heeft hij daarover alleen in het begin van het proces informatie gekregen.

• Bestuurlijke keten:

Wij herkennen ons niet in deze conclusie. 21 Gemeenten in Zuidoost-Brabant en de ketenpartners hebben het zogenaamde Speelhuusmanifest opgesteld, waarin nut en noodzaak benoemd worden en de samenwerking nader gestalte krijgt.

De rekenkamercommissie is bekend met dit manifest maar hecht er aan te stellen, dat ten tijde van ons onderzoek dit manifest nog niet bestuurlijk gedragen was. Verder willen wij benadrukken dat de conclusie dat de ketenpartners nog onvoldoende betrokken zijn direct voortvloeit uit de gehouden interviews.

• Processen en procedures:

De conclusies veronderstellen een sterk verschil in snelheden. Dit herkennen wij niet en is op het onderdeel van de werkprocessen feitelijk onjuist.

Deze opmerking bevreemdt de rekenkamercommissie omdat dit juist zo benoemd is in veel interviews. Soms is zelfs aangegeven dat er meer sturing op het proces moet zitten en dat sommige medewerkers zich anders op moeten stellen, omdat anders niet tijdig over de nieuwe werkprocessen beschikt zou kunnen worden.

AANBEVELINGEN:

Aanbeveling 1: (op korte termijn raad ....informereren)
Eind april/begin mei komen de colleges met een statusupdate.

Aanbeveling 2: (elke 2 maanden een voortgangsrapportage)
Een goede informatievoorziening is van belang, maar moet ook effectief en ondersteunend zijn. Tweemaandelijks is erg frequent, naast geplande momenten met de raad stellen wij voor om 3-maandelijks een voortgangsbuletin naar de raad te sturen.

Aanbeveling 3: (Programmaplan uitbreiden met overzicht minimale wettelijke eisen én de eigen ambities)
Deze actie is inmiddels uitgerold. Met rood-oranje-groen houden we bij hoe alles loopt, dat geeft overzicht.

Aanbeveling 4: (Programmaplan ... als basis voor komende voortgangsrapportages)
Zie voorgaande reacties, maar bewaar onderscheid in kaderstellende, budgetterende en controlerende verantwoordelijkheden enerzijds en uitvoeringsverantwoordelijkheden anderzijds.

Aanbeveling 5: (met {o.a.} ODZOB komen tot juiste processen en procedures)
Op 10 maart 2020 heeft ambtelijk overleg plaatsgevonden tussen gemeenten en ODZOB dat heeft geleid tot uitspraken en inzichten wie waarvoor staat en waar samenwerking nuttig en noodzakelijk is.

Aanbeveling 6: (legesverordening 2021)
Inmiddels is een werkgroep gestart om de gevolgen van de Omgevingswet voor personeel en organisatie inzichtelijk te maken.

Aanbeveling 7: (processen en procedures)
Acties zijn in volle gang. Basisprocessen zijn tijdig gereed.

Aanbeveling 8: (digitalisering)
Acties zijn aan de gang. Verwachting is dat eind 2^e kwartaal gestart kan worden met update/upgrade van de benodigde software,

Het is goed om te constateren dat veel aanbevelingen al zijn opgepakt of in gang gezet. Het betreft dat met name de aanbevelingen 1, 3, 4, 5, 6, 7 en 8.

Ten aanzien van de reactie op aanbeveling 2 kan de rekenkamercommissie zich vinden in een 3-maandelijkse rapportage.

Ten aanzien van aanbeveling 5 wordt nog opgemerkt, dat het belangrijk is dat de samenwerking tussen de verschillende ketenpartners wordt verstevigd en dat het vooral belangrijk is om de intenties en gemaakte afspraken daadwerkelijk waar te maken.

Tot slot wil de rekenkamercommissie alle mensen bedanken, die constructief hun medewerking hebben verleend aan dit onderzoek.